

ВИСНОВОК

До протоколу № 175
від 14 травня 2025 року

до проекту Постанови Верховної Ради України
«Про розроблення законодавчої бази для створення преференційних
умов діяльності бізнесу країн-партнерів України в рамках
Післявоєнного Альянсу»
(реєстр. № 13067 від 10.03.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув у межах предметів свого відання 14 травня 2025 року на засіданні (протокол № 175) проект Постанови Верховної Ради України «Про розроблення законодавчої бази для створення преференційних умов діяльності бізнесу країн-партнерів України в рамках Післявоєнного Альянсу» (реєстр. № 13067 від 10.03.2025) (далі – проект Постанови), поданий народним депутатом України Ковальчуком О.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Головним комітетом з розгляду проекту Постанови визначено Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку.

У пояснювальній записці до проекту Постанови визначено, що його розроблено з метою законодавчого закріплення спеціального преференційного режиму для іноземних суб'єктів господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання на території країн-партнерів України, насамперед суб'єктів господарювання зі США, які підтримували Україну під час збройної агресії, із забезпеченням особливих умов для суб'єктів господарювання із США як ключових стратегічних партнерів. Також передбачається формування сприятливих умов для довгострокового економічного співробітництва між Україною та країнами-партнерами, передусім Сполученими Штатами Америки, прискорення відбудови та модернізації української економіки шляхом залучення прямих іноземних інвестицій у стратегічні галузі, розвиток та розширення ключових секторів економіки, зокрема енергетики, оборонної промисловості, цифрової трансформації, агропромислового комплексу, інфраструктури та високотехнологічного виробництва, а також запровадження механізмів ефективного управління природними ресурсами та державним майном через удосконалення процедур

перегляду ліцензій на користування надрами, модернізацію концесійних механізмів та залучення інвесторів до розвитку національної інфраструктури.

Відтак, для досягнення мети проекту Постанови пропонується:

доручити Кабінету Міністрів України розробити та внести на розгляд Верховної Ради України законодавчі ініціативи, спрямовані на спрощення процедур залучення іноземних інвестицій, зокрема від суб'єктів господарювання зі Сполучених Штатів Америки;

створити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України для координації розробки законодавчої бази щодо залучення іноземних інвестицій, з особливим акцентом на співпраці з американським бізнесом, а також проведення міжнародних консультацій зі Сполученими Штатами Америки, країнами-партнерами України та міжнародними фінансовими установами щодо впровадження ефективних інструментів економічної співпраці та залучення капіталу в українську економіку;

сформувати комплексний пакет стимулів для інвесторів, що включатиме податкові преференції та митні пільги для іноземних суб'єктів господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання на території країн-партнерів України, насамперед суб'єктів господарювання зі США, спрощені регуляторні процедури та адміністративні механізми, а також удосконалення механізмів захисту прав інвесторів та їхніх активів.

Комітет у межах предметів свого віддання зазначає, що проектом Постанови передбачено внесення змін Закону України «Про індустриальні парки» з метою створення *міжнародних індустриальних парків, у яких пріоритет у залученні резидентів матимуть іноземні суб'єкти господарської діяльності*, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання на території країн-партнерів України, насамперед суб'єкти господарювання зі Сполучених Штатів Америки, а також запровадження додаткових економічних стимулів для таких підприємств.

Міністерство освіти і науки України не має пропозицій та зауважень до тексту проекту Постанови.

Міністерство економіки України (далі – Мінекономіки) надало пропозиції та зауваження до проекту Постанови.

Мінекономіки зазначає, що положеннями проекту Постанови передбачається надати доручення Кабінету Міністрів України розробити та подати до Верховної Ради України законопроект, що передбачає зміни до Закону України «Про індустриальні парки» стосовно створення міжнародних індустриальних парків, у яких пріоритет у залученні резидентів матимуть іноземні суб'єкти господарської діяльності – резиденти країн-партнерів, насамперед суб'єкти господарювання зі США, а також запровадження додаткових економічних стимулів для таких підприємств. *При цьому Мінекономіки зауважує, що законодавством не передбачено визначення термінів «міжнародний індустриальний парк» та «резидент індустриального парку».*

Крім того, Мінекономіки зазначає, що пунктом 61 частини першої статті 1 Закону України «Про індустриальні парки» надано визначення терміну

«транскордонний індустріальний парк» як індустріального парку, що створюється і функціонує на підставі міжнародного договору України, який укладається між урядами держав або уповноваженими ними ініціаторами створення. Порядок створення і функціонування таких індустріальних парків регулюється міжнародними договорами України.

Мінекономіки наголошує, що надання державного стимулювання облаштування та функціонування індустріальних парків вже передбачено статтею 34 Закону України «Про індустріальні парки», а питання щодо *надання наявних на теперішній день податкових та митних пільг* для учасників індустріальних парків *врегульовано законами України: від 07.09.2021 № 1710-IX «Про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки» та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків»; від 21.06.2022 № 2330-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні»; від 21.06.2022 № 2331-IX «Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні».*

Ураховуючи викладене вище, Мінекономіки пропонує абзац третій підпункту 1.1 пункту 1 проекту Постанови виключити.

Міністерство фінансів України зазначає, що проект Постанови потребує доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень, зокрема наголошує, що проект Постанови не узгоджується з положенням статті 7 Бюджетного кодексу України щодо дотримання принципу збалансованості, оскільки реалізація його положень призведе до розбалансування Державного бюджету України.

Міністерство закордонних України зазначає, що у проекті Постанови не виявлено суперечностей з положеннями Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Проте, варто виходити з того, що всі угоди з міжнародними партнерами щодо регулювання умов здійснення їх бізнесу в Україні підлягатимуть денонсації та/або переукладенню при вступі України до ЄС.

Міністерство аграрної політики та продовольства України зазначає про відсутність пропозицій та зауважень до проекту Постанови.

Національна академія наук України (далі – НАН України) надає зауваження і пропозиції до проекту Постанови, підготовлені фахівцями Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України» й Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

НАН України пропонує у пункті 1.1 проекту Постанови до зазначених у ньому нормативно-правових актів *додати Податковий кодекс України* та передбачити в ньому надання податкових пільг іноземним інвесторам, які діятимуть в Україні з метою прискорення відбудови та модернізації української економіки у стратегічних галузях, розвиватимуть та розширюватимуть ключові сектори економіки;

НАН України наголошує, що у випадку втрати чинності Господарським кодексом України *буде порушено норму підпункту 8 пункту 22 частини першої*

статті 92 Конституції України стосовно встановлення виключно законами України порядку утворення і функціонування вільних та інших спеціальних зон, що мають економічний чи міграційний режим, відмінний від загального та пропонує у статті 17 «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» від 9 січня 2025 року № 4196-ІХЗ видалити частину третю зі змістом: «Визнати Господарський кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) таким, що втратив чинність, з дня введення в дію цього Закону».

НАН України, акцентує увагу на тому, що у чинному законодавстві України та проекті Постанови відсутні визначення термінів «країна-партнер» та «країна-партнер, яка надає та продовжує надавати допомогу Україні у протистоянні збройній агресії Російської Федерації».

Недостатньо обґрунтованим, на думку НАН України, вбачається запровадження механізму «інвестиційного громадянства», що не узгоджено із Конституцією України, зокрема статтею 4, яка закріплює існування єдиного громадянства в Україні.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрН України) надіслала висновки і пропозиції, підготовлені фахівцями Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України.

НАПрН України зауважує, що норма проекту Постанови щодо запровадження спеціального податкового режиму для іноземних суб'єктів господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання на території країн-партнерів України, насамперед суб'єктів господарювання зі Сполучених Штатів Америки, що включатиме податкові пільги, спрощене адміністрування та інші стимули для залучення капіталу, *не повною мірою відповідає статті 92 Конституції України*, якою передбачено, що виключно законами України визначаються, зокрема, засади використання природних ресурсів, організації та експлуатації енергосистем, транспорту і зв'язку; правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання; засади митної справи; виключно законами України встановлюється порядок утворення і функціонування вільних та інших спеціальних зон, що мають економічний чи міграційний режим.

Національна академія аграрних наук України зазначила, що проект Постанови містить положення, *практична реалізація яких може призвести до порушення конкурентного середовища* і потребує удосконалення у напрямі врахування національних інтересів.

Державна податкова служба пропонує заходи зі створення преференційних умов діяльності бізнесу країн-партнерів України у межах Післявоєнного Альянсу передбачити з урахуванням положень Національної стратегії доходів України, затвердженої розпорядженням Кабінету міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1218-р «Про схвалення Національної стратегії доходів України до 2030 року».

На засіданні підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу від 05.05.2025 було розглянуто проект Постанови (реєстр. № 13067) та надані до нього експертні висновки, і прийнято рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку під час опрацювання цього проекту Постанови розглянути висловлені зауваження та пропозиції до нього та за результатами розгляду визначитись щодо зазначеного проекту Постанови під час голосування на своєму засіданні.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Грищука Р.П. та обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку під час опрацювання проекту Постанови Верховної Ради України «Про розроблення законодавчої бази для створення преференційних умов діяльності бізнесу країн-партнерів України в рамках Післявоєнного Альянсу» (реєстр. № 13067 від 10.03.2025), поданий народним депутатом України Ковальчуком О.В. та іншими народними депутатами України, розглянути висловлені зауваження та пропозиції до нього та за результатами розгляду визначитись щодо зазначеного проекту Постанови під час голосування на своєму засіданні.

2. Направити цей Висновок, зауваження та пропозиції Національної академії наук України, Національної академії правових наук України та Національної академії аграрних наук України до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку, визначеного головним з підготовки проекту Постанови.

Голова Комітету

Сергій БАБАК